

61991J0312

DOMSTOLENS DOM (FEMTE AFDELING) AF 1. JULI 1993. - BESLAGLAEGGELSE OVER FOR SELSKABET METALSA SRL, STRAFFESAG MOD GAETANO LO PRESTI. - ANMODNING OM PRAEJUDICIEL AFGOERELSE: TRIBUNALE DI MILANO - ITALIEN. - FRIHANDELSSOVERENSKOMSTEN EOEF-OESTRIG - INGEN AFGIFTSMAESSIG FORSKELSBEHANDLING. - SAG C-312/91.

Samling af Afgørelser 1993 side I-03751

Sammendrag

Dommens præmisser

Afgørelse om sagsomkostninger

Afgørelse

Nøgleord

++++

1. Internationale aftaler ° overenskomst afsluttet af Faellesskabet ° fortolkning ° overførsel af fortolkningen af lignende bestemmelse i relation til EOEF-traktaten ° betingelser

2. Internationale aftaler ° overenskomsten EOEF-OEstrig ° forbud mod enhver afgiftsmaessig forskelsbehandling i relation til aftaleparternes varer ° national sanktionsordning vedroerende afgiftsunddragelse ° forskel mellem indførsel og hjemmemarked, karakteriseret af misforhold mellem sanktionerne ° lovlighed

(EOEF-traktaten, art. 95; overenskomsten EOEF-OEstrig, art. 18, stk. 1)

Sammendrag

1. Udvidelsen af fortolkningen af en bestemmelse i traktaten til at omfatte en bestemmelse, der er affattet i sammenlignelige, lignende eller endog de samme vendinger, i en overenskomst indgaaet af Faellesskabet med et tredjeland, afhaenger bl.a. af det formaal, der forfølges med hver enkelt bestemmelse inden for dens saerlige rammer. Af stor betydning i denne henseende er dels sammenligningen af overenskomsten formaal og den sammenhaeng, hvori den indgaar, dels traktatens formaal. Som det navnlig fremgaar af Wiener-konventionen om traktatretten skal en international traktat nemlig fortolkes ikke blot efter sin ordlyd, men tillige paa baggrund af sine formaal.

2. Artikel 18, stk. 1, i overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Republikken Østrig ° som forbyder enhver forskelsbehandling opstået ved en foranstaltning eller praksis, der direkte eller indirekte øver indflydelse på fastsættelse af og opkrævningsmåden for de afgifter, som pålægges varer fra den anden kontraherende part ° skal til forskel fra EØEF-traktatens artikel 95 fortolkes således, at en national ordning, hvorefter overtrædelser vedrørende betaling af merværdiafgift ved indførsel straffes strengere end overtrædelser vedrørende betaling af merværdiafgift ved indenlandske overdragelser af goder, ikke er uforenelig med den nævnte bestemmelse i overenskomsten, selv om denne forskel står i misforhold til forskellen mellem de to former for overtrædelse.

Denne forskellige fortolkning i forbindelse med to bestemmelser, der begge har til formål at forbyde direkte og indirekte fiskal forskelsbehandling, er en virkning af, at artikel 95 skal fortolkes i lyset af EØEF-traktatens formål, som først og fremmest nævner oprettelsen af et fælles marked, hvor alle hindringer for handelen er fjernet med henblik på at sammensmelte de nationale markeder i et enkelt marked, der frembyder størst mulig lighed med et egentligt hjemmemarked. Artikel 18 derimod skal fortolkes i lyset af de formål, som fremgår af frihandelsoverenskomsten, som artikel 18 er en del af. Formålene heri er nemlig alene at befæste og udvikle de økonomiske forbindelser mellem Fællesskabet og Østrig samt at sikre en harmonisk udvikling af deres handel på lige konkurrencevilkår.

Dommens præmisser

1 Ved kendelse af 8. november 1991, indgaaet til Domstolen den 2. december 1991, har giudice per le indagini preliminari (Forundersøgelelsesafdelingen) ved Tribunale di Milano i medfør af EØEF-traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmaal vedrørende fortolkningen af artikel 18, stk. 1, i overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Republikken Østrig, der blev undertegnet i Bruxelles den 22. juli 1972 samt indgaaet og godkendt på Fællesskabets vegne ved Raadets forordning (EØEF) nr. 2836/72 af 19. december 1972 (EFT 1972, 31. december, s. 3).

2 Dette spørgsmål er blevet rejst under en sag mellem selskabet Metalsa (herefter benævnt "Metalsa") og den italienske anklagemyndighed, som i forbindelse med en straffesag mod Gaetano Lo Presti ved beslutning af 3. juli 1991 havde beslaglagt 205 885 kg aluminium i barrer, der var blevet indført fra Østrig af Metalsa, med den begrundelse, at dette selskab havde undladt at betale merværdiafgift ved indførslen. Inden for rammerne af straffesagen, der er rejst i anledning af momsunddragelse ved indførsel fra Østrig, udgør beslaglæggelsen alene en foreløbig foranstaltning, idet aluminiumbarrerne skal konfiskeres, dersom svig i forbindelse med indførslen findes bevist ved den endelige afgørelse af sagen.

3 Efter at anklagemyndigheden ved beslutning af 13. juli 1991 havde afvist en anmodning om udlevering af varerne, protesterede Metalsa over denne afgørelse ved dokument indleveret den 19. juli 1991 til justitskontoret for giudice per le indagini preliminari ved Tribunale di Milano og krævede beslaglæggelsen ophævet, idet selskabet påberaabte sig, at sanktionen stod i misforhold til den straffebestemmelse i lovgivningen om merværdiafgift, der sanktionerer overtrædelser af merværdiafgiftslovgivningen i forbindelse med indenlandske overdragelser af goder.

4 Metalsa har gjort gældende, at det pågældende misforhold udgør en foranstaltning eller en indenlandsk beskatningspraksis med diskriminerende virkning, der er forbudt ved artikel 18 i frihandelsoverenskomsten EØEF-Østrig. Selskabet har i denne forbindelse påberaabt sig den fortolkning af EØEF-traktaten, som Domstolen anlagde i dom af 25. februar 1988 (sag 299/86, Drexler, Sml. s. 1213), og som bør finde tilsvarende anvendelse ved fortolkningen af ovennævnte

bestemmelse i overenskomsten med OEstrig.

5 I den anledning har den nationale ret forelagt Domstolen følgende praejudicielle spoergsmaal:

"Er ifoelge overenskomsten EOEf-OEstrig en national ordning, hvorefter overtraedelser vedroerende betaling af moms ved indfoersel straffes strengere end overtraedelser vedroerende betaling af moms ved indenlandske overdragelser af goder, forenelig med overenskomstens artikel 18, naar henses til, at en saadan forskelsbehandling efter en sammenligning af de to former for overtraedelse er urimelig, hvilket ogsaa foelger af afgoerelsen af tilsvarende spoergsmaal i faelleskabssammenhaeng, jf. Domstolens dom af 25. februar 1988 (Drexel-sagen), der vedroerte EOEf-traktatens artikel 95?"

6 Vedroerende hovedsagens faktiske omstaendigheder og retlige baggrund samt retsforhandlingernes forloeb og de for Domstolen indgivne skriftlige indlaeg henvises i oevrigt til retsmoder rapporten. Disse omstaendigheder omtales derfor kun i det foelgende, saafremt det er noedvendigt for forstaaelsen af Domstolens argumentation.

7 Ved det forelagte spoergsmaal oensker den nationale ret oplyst, om artikel 18, stk. 1, i frihandelsoverenskomsten EOEf-OEstrig skal fortolkes paa samme maade som artikel 95 i EOEf-traktaten, saaledes at forstaa, at en national ordning, hvorefter overtraedelse af bestemmelserne om merværdiafgift ved indfoersel straffes strengere end overtraedelser vedroerende betaling af merværdiafgift ved indenlandske overdragelser, er uforenelig med foerstnaevnte bestemmelse, for saa vidt som denne forskel staar i misforhold til forskellen mellem de to former for lovovertraedelser.

8 I ovennaevnte artikel 18, stk. 1, hedder det:

"Parterne afholder sig fra alle foranstaltninger eller intern afgiftspraksis af fiskal art, der direkte eller indirekte bevirker en forskelsbehandling mellem varer fra en af de kontraherende parter og lignende varer, der har oprindelse hos den anden kontraherende part."

9 Ordlyden af denne bestemmelse er forskellig fra ordlyden af artikel 95, stk. 1, i EOEf-traktaten, men begge bestemmelser har til formaal at forbyde enhver form for direkte eller indirekte afgiftsmaessig forskelsbehandling af varer fra den anden kontraherende parts omraade og medlemsstaterne.

10 Der maa henvises til, at Domstolen i visse tilfaelde har fundet anledning til at udvide fortolkningen af en bestemmelse i EOEf-traktaten til at omfatte en lignende eller tilsvarende bestemmelse i en aftale indgaaet med et tredjeland (jf. dom af 29.4.1982, sag 17/81, Pabst og Richarz, Sml. s. 1331, og af 16.7.1992, sag C-163/90, Legros, Sml. I, s. 4625), mens den i andre tilfaelde ikke har fundet en saadan udvidelse mulig eller begrundet (jf. dom af 9.2.1982, sag 270/80, Polydor, Sml. s. 329, og af 26.10.1982, sag 104/81, Kupferberg, Sml. s. 3641).

11 Af denne retspraksis betragtet under ét fremgaar, at udvidelsen af fortolkningen af en bestemmelse i traktaten til at omfatte en bestemmelse, der er affattet i sammenlignelige, lignende eller endog de samme vendinger, i en overenskomst indgaaet af Faelleskabet med et tredjeland, bl.a. afhaenger af det formaal, der forfoelges med hver enkelt bestemmelse inden for dens saerlige rammer, og at dels sammenligningen af overenskomsten formaal og den sammenhaeng, hvori den indgaar, og dels traktatens formaal er af stor betydning i denne henseende.

12 En international traktat skal nemlig fortolkes ikke blot efter sin ordlyd, men tillige paa baggrund af sine formaal. I artikel 31 i Wiener-konventionen om traktatretten af 23. maj 1969 hedder det i denne henseende, at en traktat skal fortolkes loyalt i overensstemmelse med den saedvanlige betydning, der maatte tillægges traktatens udtryk i deres sammenhaeng og belyst af dens hensigt og formaal (udtalelse 1/91 af 14.12.1991, Sml. I, s. 6079, praemis 14).

13 I betragtning af det ovenfor anfoerte maa man undersøge spoergsmaalet, om artikel 18, stk. 1, i frihandelsoverenskomsten EOEf-OEstrig skal fortolkes paa samme maade som traktatens artikel 95, eller om dette ikke er tilfaeldet.

14 I ovennaevnte dom af 25. februar 1988 i Drexl-sagen fastslog Domstolen, at nationale bestemmelser, hvorefter overtraedelser af reglerne om merværdiafgift ved indførsel straffes haardere end ved overdragelser af goder inden for landets graenser, er uforenelige med EOEf-traktatens artikel 95, saafremt forskellen ikke staar i et rimeligt forhold til forskellen mellem de to grupper af overtraedelser.

15 Domstolen stoettede bl.a. denne fortolkning paa, at et saadant misforhold kunne hindre de frie varebevaegelser inden for Faellesskabet og saaledes vaere uforenelig med artikel 95, ved hvis fortolkning man skal tage hensyn til traktatens formaal, saaledes som disse er udtrykt i artikel 2 og 3, der foerst og fremmest naevner oprettelsen af et faelles marked, hvor alle hindringer for handelen er fjernet med henblik paa at sammensmelte de nationale markeder i et enkelt marked, der frembyder stoerst mulig lighed med et egentligt hjemmemarked (jf. praemis 23 og 24).

16 Disse formaal bestaar imidlertid ikke i relation til frihandelsoverenskomsten EOEf-OEstrig. Ifølge praeambelen til overenskomsten, der er indgaaet paa grundlag af traktatens artikel 113, er overenskomstens formaal nemlig at befaeste og udvide de oekonomiske forbindelser mellem Faellesskabet og OEstrig og paa lige konkurrencevilkaar sikre en harmonisk udvikling af deres handel. Med henblik herpaa har de kontraherende parter besluttet gradvis at fjerne hindringerne for de vaesentligste dele af deres handel i overensstemmelse med den almindelige aftale om toldtariffer og handel (GATT) vedroerende oprettelse af frihandelsomraader.

17 Det skal desuden paapeges, at Domstolen udtalte i den ovennaevnte dom af 26. oktober 1982 i Kupferberg-sagen vedroerende artikel 21 i overenskomsten mellem Det Europaeiske OEkonomiske Faellesskab og Republikken Portugal, der blev undertegnet i Bruxelles den 22. juli 1982 samt indgaaet og godkendt paa Faellesskabets vegne ved Raadets forordning nr. 2844/72 af 19. december 1972 (EFT 1972, 31. december, s. 166), at de fortolkninger, der var anlagt af traktatens artikel 95, ikke i kraft af en ren analogi kunne anvendes i forbindelse med frihandelsaftalen, og at artikel 21, stk. 1, som foelge heraf skulle fortolkes paa grundlag af sin ordlyd og under hensyntagen til det maal, der forfoelges inden for rammerne af den frihandelsordning, der er oprettet ved overenskomsten (jf. praemis 30 og 31).

18 Disse betragtninger gaelder ligeledes fortolkningen af artikel 18, stk. 1, i overenskomsten EOEf-OEstrig, der har samme ordlyd som artikel 21, stk. 1, i ovennaevnte overenskomst EOEf-Portugal, og som indgaar i en aftale, der paa samme maade som den med Portugal indgaaede aftale tilsigter oprettelse af en frihandelsordning mellem de kontraherende parter.

19 Heraf foelger, at den af Domstolen anlagte fortolkning af traktatens artikel 95 i ovennaevnte dom af 25. februar 1988 i Drexl-sagen, ikke kan udvides til at omfatte artikel 18, stk. 1, i overenskomsten EOEf-OEstrig.

20 Ved sidstnaevnte bestemmelse forbydes enhver forskelsbehandling opnaaet ved en foranstaltning eller praksis, der direkte eller indirekte oever indflydelse paa fastsaettelsen af og opkraevningsmaaden for de afgifter, som paalaegges varer fra den anden kontraherende part, men bestemmelsen kraever ikke, at der foretages en sammenligning mellem sanktioner ved

medlemsstaternes overtraedelse af bestemmelserne om beskatning ved indførsel fra OEstrig, og de sanktioner, der er fastsat for overtraedelse af bestemmelserne om beskatning ved indenlandske transaktioner eller indførsel fra andre medlemsstater.

21 Det af den nationale ret forelagte spoergsmaal skal derfor besvares saaledes, at artikel 18, stk. 1, i overenskomsten mellem Det Europaeiske OEkonomiske Faellesskab og Republikken OEstrig til forskel fra EOEF-traktatens artikel 95 skal fortolkes saaledes, at en national ordning, hvorefter overtraedelser vedroerende betaling af merværdiafgift ved indførsel straffes strengere end overtraedelser vedroerende betaling af merværdiafgift ved indenlandske overdragelser af goder, ikke er uforenelig med nævnte bestemmelse i overenskomsten, selv om denne forskel staar i misforhold til forskellen mellem de to former for overtraedelse.

Afgørelse om sagsomkostninger

Sagens omkostninger

22 De udgifter, der er afholdt af den italienske regering og Kommissionen for De Europaeiske Faellesskaber, som har afgivet indlaeg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgoer et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at traeffe afgørelse om sagens omkostninger.

Afgørelse

Paa grundlag af disse praemisser

kender

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

vedroerende det spoergsmaal, der er forelagt af giudice per le indagini preliminari (Forundersøegelsesafdelingen) ved Tribunale di Milano ved kendelse af 8. november 1991, for ret:

Artikel 18, stk. 1, i overenskomsten mellem Det Europaeiske OEkonomiske Faellesskab og Republikken OEstrig ° undertegnet i Bruxelles den 22. juli 1972 samt indgaaet og godkendt paa Faellesskabets vegne ved Raadets forordning (EOEF) nr. 2836/72 af 19. december 1972 ° skal til forskel fra EOEF-traktatens artikel 95 fortolkes saaledes, at en national ordning, hvorefter overtraedelser vedroerende betaling af merværdiafgift ved indførsel straffes strengere end overtraedelser vedroerende betaling af merværdiafgift ved indenlandske overdragelser af goder, ikke er uforenelig med denne bestemmelse i overenskomsten, selv om denne forskel staar i misforhold til forskellen mellem de to former for overtraedelse.